

بررسی جایگاه مد حمل و نقل دوچرخه در سفرهای شهری (مطالعه موردی شهر بیرجند)

امین رجبی^۱، سجاد احمدی شاهرخت^۲، محمد اکبری^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد راه و ترابری دانشگاه عالی هرمزان بیرجند (amin.rajabi6133@yahoo.com)

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد راه و ترابری دانشگاه عالی هرمزان بیرجند (sajjadahmadi86@gmail.com)

۳- استادیار گروه مهندسی عمران دانشگاه بیرجند (moakbari@birjand.ac.ir)

چکیده

با توجه به ضرورت توسعه پایدار و اهمیت روزافزون آن در مسائل شهری، امروزه در شهرهای مختلف دنیا، دوچرخه به عنوان وسیله نقلیه اصلی و پایدار جابه‌جایی - درکنار پیاده‌روی - روزه‌روز مورد توجه بیشتری قرار می‌گیرد. این امر از آن‌جا اهمیت بیشتری می‌یابد که حفظ محیط‌زیست، منابع طبیعی و انرژی - که از ارکان مهم توسعه پایدار به‌شمار می‌آیند - به‌شدت تحت تأثیر حمل‌ونقل شهری قرار دارند. شهر بیرجند از جمله شهرهایی است که دارای شرایطی کم‌مساعد (مانند آب و هوای گرم، قرارگرفتن در شیب، مسائل دینی و مذهبی استفاده جنس مونث از دوچرخه) برای دوچرخه‌سواری است. هدف پژوهش حاضر، نشان‌دادن اهمیت دوچرخه در حمل و نقل شهری بیرجند و بررسی استفاده و عدم استفاده گرایش شهروندان به این وسیله نقلیه پایدار است. روش تحقیق به صورت توصیفی - تحلیلی و با استنتاج از توزیع ۱۰۰ پرسش‌نامه در بین شهروندان است. یکی از راه‌های تشویق شهروندان به استفاده از دوچرخه به‌ویژه در شهرهای متوسط و رو به بزرگ مثل بیرجند که شرایط جوی و پستی بلندی مناسبی ندارند در نظر گرفتن مسیر مخصوص دوچرخه-سواران است. با این حال، افزایش شیوه‌های غیرموتوری (مانند دوچرخه‌سواری) راهکاری در راستای دستیابی به شهر سالم و پایدار تلقی می‌شود. در همین راستا مجموعه‌ای از اصلاحات فرهنگی، کالبدی و قانونی برای کاهش مشکلات دوچرخه‌سواران و افزایش تمایل شهروندان به دوچرخه‌سواری پیشنهاد می‌شود. در پایان به یافته‌های تحقیق پرداخته شده است. براساس نتایج ویافته‌های تحقیق، بیشتر از ۳۴ درصد پرسش‌شوندگان برای اهداف مختلف از دوچرخه استفاده می‌کنند. دانش‌آموزان بیشترین قشر استفاده‌کننده از دوچرخه هستند، ضمن این‌که کوتاهی مسیر مهم‌ترین عامل در استفاده از دوچرخه برشمرده می‌شود.

واژه‌های کلیدی: دوچرخه، بیرجند، دوچرخه‌سواران، حمل و نقل

۱- مقدمه

حرکت، عامل اصلی پویایی زندگی شهری و تداوم بخش فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی است. امروزه در بسیاری از شهرهای جهان در حال توسعه، رشد اقتصادی همراه و هم‌زاد افزایش سفرهای درون‌شهری است و در عین حال در بسیاری از